

"BIOR" turpinās darbu pie lašu populācijas saglabāšanas un pavairošanas

Lašu populācijas Latvijā ir ilgstoši vājā stāvoklī, nerasniedzot bioloģiski drošus un ilgtspējīgi izmantojamus apjomus klimata pārmaiņu, biotopu bojājumu, migrācijas šķēršļu un roņu dēļ. Tāpēc Institūts “BIOR” turpina īstenot valsts Zivju resursu mākslīgās atražošanas plānu, kura viens no mērķiem ir nostiprināt Atlantijas laša (*Salmo salar*) krājumus Latvijas upēs. Tā kā Daugavā, Gaujā un Ventā dabiskā lašu vairošanās ir ierobežota, mākslīgā atražošana ir būtiska, lai šīs vērtīgās zivis saglabātos arī nākamajām paaudzēm.

“Latvijas lielākajās upēs lašu un taimiņu dabiskā atražošana ir apgrūtināta. Daugavā to ietekmē hidroelektrostaciju kaskāde, bet Gaujā un Ventā – biotopu degradācija un citi stresa faktori. Tāpēc mākslīgā atražošana ir nepieciešama, lai saglabātu šo Latvijā unikālo un vērtīgo sugu nākotnei. Baltijas mērogā ik gadu tiek ielaisti vairāki miljoni smoltu. Arī šogad turpināsim cieši sadarboties ar zivju audzētavām, zvejniekiem un pašvaldībām, lai uzlabotu lašveidīgo zivju populāciju atražošanu,” Ivars Putnis, Zivju resursu pētniecības departamenta vadītājs.

Lašu vaislas zveja notiks ciešā sadarbībā starp Institūta “BIOR” zivju audzētavām

"Tome", "Dole", "Pelči", "Brasla", Zivju resursu pētniecības departamentu un zvejniekiem, kas izraudzīti iepirkumu procedūrā, ievērojot Valsts vides dienesta izsniegtajās zvejas atļaujās ietvertās prasības.

Lašu populācijas atražošanas aktivitātes noritēs vairākos posmos. Pirmajā posmā norisināsies lašu vaislas zivju zveja Latvijas upēs, kuras iekļautas valsts Zivju resursu mākslīgās atražošanas plānā (Gauja, Daugava, Venta) laika posmā no septembra līdz novembrim, ņemot migrējošos lašus pirmsnārsta stadijā, nepārsniedzot zvejas atļaujā plānoto skaitu. Noķertās zivis īpašos konteineros tiks saudzīgi transportētas uz zivju audzētavām, kur tās tiks turētas piemērotos baseinos, līdz sasniegs nārsta gatavību. Pēc apaugļošanas ikri tiks ievietoti īpašās inkubācijas kastēs un pēc izšķilšanās pārvietoti uz audzēšanas baseiniem.

"Līdzās ikdienas audzēšanas procesam šogad pirmo reizi plānots veikt arī vaislas zivju slimību monitoringu, lai savlaicīgi identificētu iespējamos riskus un nodrošinātu gan audzēšanas, gan nākotnē upēs ielaižamo smoltu veselību. Kā uzsver Ivars Putviķis, "BIOR" zivju audzētavu "Tome", "Dole", "Pelči" un "Brasla" vadītājs, tas ir būtisks solis uz priekšu: "Slimību uzraudzība ir ļoti nozīmīga, jo tikai veselās zivis var nodrošināt kvalitatīvu nākamo paaudzi. Mūsu uzdevums ir panākt, lai ikviens no audzētavās izaudzētajiem smolciem būtu pēc iespējas dzīvotspējīgāks un gatavs atgriezties dabiskajā vidē."

Pēc aptuveni pusotra gada mazuļi kļūs par smolciem. Visā audzēšanas procesā īpaša uzmanība jāpievērš pasākumiem, lai samazinātu mākslīgi audzēto smoltu zudumu. Tas nozīmē atbilstošas ūdens kvalitātes nodrošināšanu, zivju labturības ievērošanu un izaugušo smoltu saudzīgu izlaišanu, izvēloties piemērotāko laiku, vietu un zivju izmēru. Tāpat Institūta "BIOR" pētnieki nodrošinās uz datiem balstītu

lašu populācijas atražošanas procesa pārvaldību: situāciju monitorējot upēs un zvejā, kā arī veicot datu analīzi par to, cik daudzi no izlaistajiem mazuļiem atgriežas savās nārsta vietās vēlākos gados.

"Vēlreiz gribu uzsvērt, ka Latvijas un arī kopumā Baltijas jūras dienvidaustrumu daļas upēs lašu ir ļoti maz. To arī paši praksē novērojam – pēdējos gados lašu vaislas zivis ir ļoti sarežģīti nozvejojot atražošanai nepieciešamajā apjomā. Aprēķinātais valsts līmeņa sugas aizsardzības mērķis ir teju 10 reizes lielāks par sugas pašreizējo stāvokli, savukārt Latvijas lašupes pēdējos gados saražo tikai 15-58 % no iespējamās smoltu produkcijas. Mēs meklējam risinājumus samilzušai problēmai. Mākslīgi papildinot lašu populāciju un, vienlaikus atjaunojot nārsta vietas un to pieejamību, mēs sekmējam šīs vērtīgās un aizsargājamās sugas saglabāšanu nākotnei. Tas ir būtisks ieguldījums gan bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, gan Latvijas dabas bagātību uzturēšanā," uzsver Ivars Putnis.

Lai ikviens interesents varētu sekot līdzi lašu populācijas atjaunošanas procesam un labāk izprast, cik sarežģīts un nozīmīgs ir katrs posms šo zivju saglabāšanā Latvijā, jaunākā informācija būs pieejama institūta "BIOR" mājaslapā www.bior.lv, sociālajos

tīklos un medijos, kur regulāri dalīsimies ar aktualitātēm un rezultātiem.

Par "BIOR"

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR" ir starptautiski atzīts valsts nozīmes pētniecības centrs, kas izstrādā inovatīvas pētniecības metodes un rada jaunas praktiski pielietojamas zināšanas sabiedrības un vides veselības, pārtikas, zivsaimniecības un veterinārmedicīnas zinātņu jomā.

Papildu informācijai: Ilze Čikule / Sabiedrisko attiecību speciāliste Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūts "BIOR"

Tālr. nr. 20260117, ilze.cikule@bior.lv, www.bior.lv